

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาโครงสร้างและหน้าที่ครอบครัวยุติธรรมเชิงทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและหน้าที่ครอบครัวยุติธรรมเชิงทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2548 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 375 คน

ผลการศึกษานำเสนอด้วยตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล และครอบครัว
2. โครงสร้าง ครอบครัว
3. หน้าที่ครอบครัว
4. พฤติกรรมเชิงทางเพศ
5. ความสัมพันธ์ระหว่าง โครงสร้างและหน้าที่ครอบครัว กับพฤติกรรมเชิงทางเพศ

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวนทั้งหมด 375 คน มีอายุระหว่าง 12 - 15 ปี อายุเฉลี่ย 13.94 ปี (SD = 0.91) ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 92.53) นับถือศาสนาพุทธ กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มากที่สุด (ร้อยละ 36.80) รองลงมามัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 32.27 (ตาราง 1)

ตาราง 1

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (N = 375)

	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ			
12 ปี		17	4.53
13 ปี		113	30.13

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
14 ปี	119	31.74
15 ปี	126	33.60
อายุเฉลี่ย 13.94 ปี (SD = 0.91), อายุต่ำสุด - สูงสุด 12 - 15 ปี		
ศาสนา		
พุทธ	347	92.53
อื่นๆ (อิสลาม, คริสต์)	28	7.47
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาปีที่ 1	116	30.93
มัธยมศึกษาปีที่ 2	121	32.27
มัธยมศึกษาปีที่ 3	138	36.80

กลุ่มตัวอย่าง 2 ใน 3 พักอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา (ร้อยละ 64.80) มากกว่า 1 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่าง (ร้อยละ 38.93) ได้รับค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 289.37 บาท/สัปดาห์ และค่าใช้จ่ายที่ได้รับส่วนใหญ่เพียงพอ (ร้อยละ 63.20) มีเพียงร้อยละ 8.80 ที่ไม่เพียงพอ (ตาราง 2)

ตาราง 2

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล (N = 375)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
การพักอาศัย		
บิดา และมารดา	243	64.80
บิดา หรือมารดา หรือญาติผู้ใหญ่	118	31.47
หอพัก	14	3.73
รายได้ของนักเรียน (บาท/สัปดาห์)		
≤ 100 บาท	45	12.00
101 – 200 บาท	71	18.93
201 – 300 บาท	146	38.93
301 – 400 บาท	52	13.88

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
401 – 500 บาท	47	12.53
≥ 500 บาทขึ้นไป	14	3.73
รายได้เฉลี่ย 289.37 บาท/สัปดาห์, รายได้ต่ำสุด-สูงสุด 50 - 1120 บาท/สัปดาห์, ค่ามัธยฐาน = 250 บาท/สัปดาห์		
ความเพียงพอของรายได้ของนักเรียน		
เพียงพอ	237	63.20
เพียงพอและเหลือเก็บ	105	28.00
ไม่เพียงพอ	33	8.80

บุคคลในครอบครัวที่กลุ่มตัวอย่างพูดคุยหรือปรึกษาปัญหาต่างๆ ด้วย ส่วนใหญ่เป็นมารดา (ร้อยละ 77.87) รองลงมาคือ บิดา (ร้อยละ 27.46) พี่สาว พี่ชาย น้องสาว (ร้อยละ 28.53) และญาติผู้ใหญ่ น้อยที่สุดคือ ร้อยละ 13.87 เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยเรื่องเพศ จะปรึกษาพ่อแม่เป็นลำดับแรก (ร้อยละ 64.80) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างประมาณ 2 ใน 3 ยังไม่เคยมีคูรัก (ร้อยละ 62.67) โดยที่ ร้อยละ 22.40 มีคูรักที่กำลังคบกันอยู่ และ ร้อยละ 3.20 ยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามมาแล้ว (ตาราง 3)

ตาราง 3

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ข้อมูลส่วนบุคคล (N = 375)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
บุคคลในครอบครัวที่ปรึกษาปัญหาต่างๆ*		
บิดา	103	27.46
มารดา	292	77.87
พี่สาว, พี่ชาย, น้องสาว	107	28.53
ญาติผู้ใหญ่	52	13.87
บุคคลที่ปรึกษาเป็นลำดับแรกเมื่อมีปัญหาเรื่องเพศ		
เพื่อนสนิท	98	26.13
คูรัก/เพื่อนชาย	8	2.13
พ่อแม่	243	64.80
อื่น ๆ (ผู้ปกครอง, อาจารย์, พี่สาว, น้องสาว)	26	6.94

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
การมีคูรัก		
ไม่เคยมี	235	62.67
เคยมี (เลิกกันแล้ว)	56	14.93
มี (กำลังคบกันอยู่)	84	22.40
การมีเพศสัมพันธ์		
ไม่เคย	363	96.80
เคย	12	3.20

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์จากผู้ที่เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ($n = 12$) พบว่า มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุ 13-15 ปี อายุเฉลี่ย 14.42 ปี ($SD = 0.79$) เกือบทั้งหมดมีเพศสัมพันธ์กับคูรัก (ร้อยละ 91.67) โดยให้เหตุผลการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ ความรัก และอยากรู้/อยากลอง (ร้อยละ 66.67 และ 33.33 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่ได้ป้องกันทั้งการตั้งครรภ์ และโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 58.33) ส่วนวิธีป้องกันการตั้งครรภ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้คูรักใส่ถุงยางอนามัย (ร้อยละ 80) และทั้งหมด (ร้อยละ 100) ระบุว่าป้องกันโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์โดยใช้วิธีใส่ถุงยางอนามัย (ตาราง 4)

ตาราง 4

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพฤติกรรมทางเพศ ($n = 12$)

ข้อมูลพฤติกรรมทางเพศ	จำนวน	ร้อยละ
การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก		
13 ปี	2	16.67
14 ปี	3	25.00
15 ปี	7	58.33
อายุเฉลี่ย 14.42 ปี ($SD = 0.79$)		
บุคคลที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยครั้งแรก		
คูรัก ต่างเพศ	11	91.67
คนรู้จัก	1	8.33

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลพฤติกรรมทางเพศ	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก		
ความรัก	8	66.67
อยากรู้/อยากรลอง	4	33.33
การป้องกันการตั้งครรภ์เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก		
ไม่ป้องกัน	7	58.33
ป้องกัน โดยวิธี ..	5	41.67
ใส่ถุงยางอนามัย	4	80.00
กินยาคุมฉุกเฉิน	1	20.00
การป้องกันโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก		
ไม่ป้องกัน	7	58.33
ป้องกัน โดยวิธี ..	5	41.67
ใส่ถุงยางอนามัย	5	100.00

สำหรับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ในระยะ 1 ปี ที่ผ่านมาของกลุ่มตัวอย่าง ($n = 12$) ส่วนใหญ่ยอมรับว่ายังคงมีเพศสัมพันธ์ (ร้อยละ 83.33) และได้ป้องกันการตั้งครรภ์ (ร้อยละ 66.67) ในกลุ่มนี้ ($n = 8$) ร้อยละ 62.50 ระบุว่าป้องกันการตั้งครรภ์โดยวิธีให้คู่รักใส่ถุงยางอนามัย และร้อยละ 37.50 กินยาคุมกำเนิด ส่วนการป้องกันโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์ เช่น โรคเอดส์ กามโรค มีกลุ่มตัวอย่างเพียงครั้งหนึ่งที่ป้องกัน (ร้อยละ 50) โดยทั้งหมดใช้วิธีใส่ถุงยางอนามัย ในกลุ่มผู้ที่เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว มีเพียง 1 ราย ที่เคยตั้งครรภ์ (ร้อยละ 8.33) และตัดสินใจยุติการตั้งครรภ์โดยวิธีทำแท้ง (ตาราง 5)

ตาราง 5

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลพฤติกรรมทางเพศ ($n = 12$)

ข้อมูลพฤติกรรมทางเพศ	จำนวน	ร้อยละ
การมีเพศสัมพันธ์ในระยะ 1 ปี ที่ผ่านมา		
ไม่มี	2	16.67
มี	10	83.33

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อมูลพฤติกรรมทางเพศ	จำนวน	ร้อยละ
การป้องกันการตั้งครรภ์เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งต่อมา		
ไม่ป้องกัน	4	33.33
ป้องกัน โดยวิธี..	8	66.67
กินยาคุม	3	37.50
ใส่ถุงยางอนามัย	5	62.50
การป้องกันโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งต่อมา		
ไม่ป้องกัน	6	50.00
ป้องกัน โดยวิธี..	6	50.00
ใส่ถุงยางอนามัย	6	100.00
การตั้งครรภ์		
ไม่เคย	11	91.67
เคย	1	8.33
การตัดสินใจเกี่ยวกับการตั้งครรภ์		
ทำแท้ง	1	100.00

ข้อมูลครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะของครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว ที่มีพ่อ แม่ และลูกอยู่ร่วมกัน (ร้อยละ 66.67) จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.86 คน (SD = 1.61) หัวหน้าครอบครัวส่วนใหญ่เป็นบิดา (ร้อยละ 61.33) บิดามารดาส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 78.67) การศึกษาสูงสุดของบิดา และมารดาอยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 34.13 และร้อยละ 40.80 ตามลำดับ) 1 ใน 3 ของบิดา และมารดามีอาชีพเป็นลูกจ้างทั่วไป และค้าขาย (ร้อยละ 31.47 และร้อยละ 31.47 ตามลำดับ) (ตาราง 6)

ตาราง 6

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลครอบครัว (N = 375)

ข้อมูลครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยวสมบูรณ์	250	66.67
ครอบครัวเดี่ยวไม่สมบูรณ์	69	18.40
ครอบครัวขยาย	56	14.93

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
สมาชิกครอบครัว		
2 - 4 คน	175	46.67
5 - 8 คน	191	50.93
9 คนขึ้นไป	9	2.40
สมาชิกครอบครัวเฉลี่ย 4.86 คน (SD = 1.61) สมาชิกต่ำสุด - สูงสุด 2 - 15 คน		
หัวหน้าครอบครัว		
บิดา	230	61.33
มารดา	48	12.80
บิดา และมารดา	67	17.87
ญาติผู้ใหญ่	30	8.00
สถานภาพสมรสของบิดามารดา		
อยู่ด้วยกัน	295	78.67
แยกกันอยู่/หย่ากัน	50	13.33
หม้าย	29	7.73
เสียชีวิต	1	0.27
ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา		
ระดับประถม	128	34.13
ระดับมัธยม	95	25.33
ระดับอนุปริญญา	36	9.60
≥ ระดับปริญญาตรี	65	17.34
ไม่ทราบ	51	13.60
ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา		
ระดับประถม	153	40.80
ระดับมัธยม	81	21.60
ระดับอนุปริญญา	34	9.07
≥ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป	66	17.60
ไม่ทราบ	41	10.93

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพของบิดา		
ค้าขาย	62	16.53
ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	74	19.73
เกษตรกรกรรม	55	14.67
ลูกจ้างทั่วไป	118	31.47
บิดาเสียชีวิต/พระภิกษุ/ไม่มีงานทำ/ไม่ทราบ	39	10.40
อื่นๆ (ประมง, ธุรกิจส่วนตัว)	27	7.20
อาชีพของมารดา		
ค้าขาย	118	31.47
ข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	49	13.06
เกษตรกรกรรม	44	11.73
ลูกจ้างทั่วไป	85	22.67
มารดาเสียชีวิต/งานบ้าน/ไม่มีงานทำ/ไม่ทราบ	71	18.93
อื่นๆ (ธุรกิจส่วนตัว)	8	2.14

ครอบครัวกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 1 ใน 3 (ร้อยละ 36.53) มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 7,000 บาท สมาชิกครอบครัวมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 60.27) เชื้อพืงและปฏิบัติตามคำสั่งของบิดาและมารดา สัมพันธภาพครอบครัว 2 ใน 3 (ร้อยละ 68) รักใคร่สามัคคี ช่วยเหลือกันดี และสมาชิกครอบครัวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.80) ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (ตาราง 7)

ตาราง 7

จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลครอบครัว (N = 375)

ข้อมูลครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือนของครอบครัว		
≤ 7,000 บาท	137	36.53
7,001- 10,000 บาท	101	26.93
10,001-20,000 บาท	71	18.94
≥ 20,000 บาท	66	17.60

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อมูลครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ความเพียงพอของรายได้ของครอบครัว		
เพียงพอ	259	69.10
เพียงพอและเหลือเก็บ	48	12.80
ไม่เพียงพอ	68	18.10
สมาชิกครอบครัวเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของ		
บิดาหรือมารดา	113	30.13
บิดา และมารดา	226	60.27
ญาติผู้ใหญ่	36	9.60
สัมพันธภาพในครอบครัว		
รักใคร่สามัคคี ช่วยเหลือกันดี	255	68.00
ทะเลาะเบาะแว้งกันเล็กน้อย	117	31.20
ต่างคนต่างอยู่	3	0.80
รูปแบบการเลี้ยงดู		
เข้มงวดกวดขัน	69	18.40
ประชาธิปไตย	303	80.80
ปล่อยปละละเลย	3	0.80

โครงสร้างครอบครัว

ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยโดยรวมของโครงสร้างครอบครัวอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.20 (SD = 0.43) เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลรายด้าน พบว่า โครงสร้างครอบครัว 1 ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ ด้านค่านิยมครอบครัว ($\bar{X} = 4.52$, SD 0.42) และโครงสร้างครอบครัว 3 ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี โดยเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านรูปแบบการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X} = 4.20$, SD = 0.55) ด้านโครงสร้างบทบาท ($\bar{X} = 4.20$, SD = 0.57) และด้านโครงสร้างอำนาจ ($\bar{X} = 3.75$, SD = 0.66) (ตาราง 8)

ตาราง 8

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ โครงสร้างครอบครัวโดยรวม และรายด้าน (N = 375)

โครงสร้างครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
ด้านค่านิยมครอบครัว	4.52	0.42	ดีมาก
ด้านรูปแบบการติดต่อสื่อสาร	4.20	0.55	ดี
ด้านโครงสร้างบทบาท	4.20	0.57	ดี
ด้านโครงสร้างอำนาจ	3.75	0.66	ดี
รวม	4.20	0.43	ดี

หน้าที่ครอบครัว

ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยโดยรวมของหน้าที่ครอบครัวอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.17 (SD = 0.54) เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลรายด้าน พบว่า หน้าที่ครอบครัว 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี โดยเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการอบรมเลี้ยงดู ($\bar{X} = 4.30$, SD = 0.57) ด้านการดูแลสุขภาพ ($\bar{X} = 4.30$, SD = 0.62) ด้านความรักความเอาใจใส่ ($\bar{X} = 4.20$, SD = 0.65) ด้านการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.07$, SD = 0.77) และด้านการผลิตสมาชิกใหม่ ($\bar{X} = 3.85$, SD = 0.86) (ตาราง 9)

ตาราง 9

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับหน้าที่ครอบครัวโดยรวม และรายด้าน (N = 375)

หน้าที่ครอบครัว	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ
ด้านการอบรมเลี้ยงดู	4.30	0.57	ดี
ด้านการดูแลสุขภาพ	4.30	0.62	ดี
ด้านความรักความเอาใจใส่	4.20	0.65	ดี
ด้านการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจ	4.07	0.77	ดี
ด้านการผลิตสมาชิกใหม่	3.85	0.86	ดี
รวม	4.17	0.54	ดี

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

พฤติกรรมชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยโดยรวมของพฤติกรรมชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์อยู่ในระดับที่เสี่ยงน้อยมาก ($\bar{X} = 1.18$, $SD = 0.36$) โดยพบว่า ด้านการอ่านหนังสือกระตุ้นอารมณ์ทางเพศมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 1.32$, $SD = 0.62$) ในขณะที่ด้านการไปที่สถานเริงรมย์มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 1.08$, $SD = 0.32$) (ตาราง 10)

ตาราง 10

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเสี่ยงพฤติกรรมชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ โดยรวมและรายด้าน ($N = 375$)

พฤติกรรมชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความเสี่ยง
1. การอ่านหนังสือกระตุ้นอารมณ์ทางเพศ	1.32	0.62	น้อยมาก
2. การถูกเนื้อต้องตัวกันระหว่างชายหญิงในเชิงขู้สาว	1.22	0.56	น้อยมาก
3. การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	1.21	0.61	น้อยมาก
4. การดูภาพยนตร์ วิดิทัศน์ อินเทอร์เน็ตที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ	1.16	0.39	น้อยมาก
5. การไปที่สถานเริงรมย์	1.08	0.32	น้อยมาก
รวม	1.18	0.36	น้อยมาก

พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมของพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$, $SD = 0.39$) เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลรายด้าน พบว่า ด้าน การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการป้องกันการตั้งครรภ์/โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.04$, $SD = 0.53$) และด้านการมีคู่นอนมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 1.58$, $SD = 0.97$) (ตาราง 11)

ตาราง 11

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเสี่ยงพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย โดยรวม และรายด้าน (n = 12)

พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความเสี่ยง
1. การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีกำบัง การตั้งครรรภ์/โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	3.04	0.53	ปานกลาง
2. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	2.83	0.78	ปานกลาง
3. การมีคู่นอนหลายคน	1.58	0.97	น้อย
รวม	2.76	0.39	ปานกลาง

ความสัมพันธ์ระหว่าง โครงสร้าง หน้าที่ครอบครัว และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้าง หน้าที่ครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยโครงสร้างครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ($r = -0.38, p < 0.01$) และหน้าที่ครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลาง ($r = -0.40, p < 0.01$) (ตาราง 12)

ตาราง 12

ความสัมพันธ์ระหว่าง โครงสร้าง และหน้าที่ครอบครัว กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ (N = 375)

ตัวแปร	1	2	3
1. พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	1.00		
2. โครงสร้างครอบครัว	-0.38**	1.00	
3. หน้าที่ครอบครัว	-0.40**	0.80**	1.00

** p < 0.01

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่องโครงสร้างและหน้าที่ครอบครัวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช อภิปรายผลดังนี้

ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีอายุ 12 - 15 ปี (ตาราง 1) สอดคล้องกับกลุ่มอายุของนักเรียนในระดับเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2544) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 93) สอดคล้องกับประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งนับถือศาสนาพุทธ เป็นศาสนาหลัก (สำนักงานจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2548)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.80) พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ได้รับค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 201 - 300 บาท/สัปดาห์โดยมีค่าใช้จ่ายต่ำสุด 50 บาท ถึงสูงสุด 1,120 บาท/สัปดาห์ (ตาราง 2) กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับค่าใช้จ่ายสูงมากกว่า 500 บาทขึ้นไป เป็นกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่หอพัก จึงได้รับเงินเป็นค่าหอ พัก และค่าอุปกรณ์การเรียนอื่นๆ

บุคคลในครอบครัวที่กลุ่มตัวอย่างพูดคุยหรือปรึกษาปัญหาต่างๆ ด้วย ส่วนใหญ่เป็นมารดา (ร้อยละ 77.87) (ตาราง 3) น่าจะเนื่องจากการเป็นเพศเดียวกัน บุตรหญิงจึงมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับมารดา รวมทั้งในสังคมไทย การอบรมเลี้ยงดูบุตร มักจะเป็นบทบาทหน้าที่ของมารดามากกว่าบิดา (พรหมทิพย์, 2545) สอดคล้องกับการศึกษาของลัดดาและคณะ (2547) ซึ่งพบว่ามารดาเป็นผู้มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูบุตรมากกว่าบิดา ทำให้บุตรหญิงพูดคุยปรึกษาปัญหาต่างๆ กับมารดามากที่สุด และเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยเรื่องเพศ กลุ่มตัวอย่างจะปรึกษาพ่อแม่เป็นลำดับแรก มากที่สุด (ร้อยละ 64.80) ส่วนเพื่อนสนิทเป็นบุคคลที่วัยรุ่นหญิงพูดคุย ปรึกษาปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศรองลงมา (ตาราง 3) บ่งชี้ว่าพ่อแม่ยังคงมีส่วนสำคัญในการทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำแก่บุตรวัยรุ่นหญิงในเรื่องเพศ เช่น การมีประจำเดือน การหลีกเลี่ยงหรือป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร วิธีการคุมกำเนิด รวมทั้งคอยติดตามดูแลบุตรวัยรุ่นหญิงในเรื่องการคบเพื่อนสนิท หรือเพื่อนต่างเพศ ซึ่งน่าจะช่วยยับยั้งหรือป้องกันการพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นหญิงตอนต้นได้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78) ยังไม่มีคู่วัย (ตาราง 3) ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา รวมทั้งสัมพันธ์ภาพในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68) มีความรักใคร่สามัคคีกันดี (ตาราง 7) ทำให้กลุ่มตัวอย่างยังคงมีความรู้สึกอบอุ่น และผูกพันกับสมาชิกในครอบครัวโดยเฉพาะบิดามารดามากกว่าบุคคลอื่น อย่างไรก็ตามในกลุ่มตัวอย่างที่เคยมี และ/หรือกำลังมีคู่วัยยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 3.20 (ตาราง 3) โดยมีอายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก 14.42 ปี (ต่ำสุด 13 ปี) และให้เหตุผลการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเพราะความรัก และอยากรู้อยากลอง (ตาราง 4) ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นหญิงที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านอารมณ์ ประกอบกับเป็นวัยที่อยากรู้ อยากรอง ทำให้ถูกยั่วหรือถูกชักจูงให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้ง่าย (ศรีเรือน, 2540; สุชา, 2542; เสาวรส, 2543) และหากได้รับการ

กระตุ้นจากคู่รัก หรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย เช่น การอยู่ตามลำพังกับคู่รักในที่ลับตาคน ก็ทำให้มีเพศสัมพันธ์ได้ สอดคล้องกับการศึกษาของวรวรรณ และกรกาญจน์ (2546) ที่พบว่า วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 14 ปี สาเหตุใหญ่ที่วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์เพราะความรัก และอยากรู้ อยากลอง จะเห็นได้ว่าอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาอยู่ในช่วงอายุยังน้อย ทำให้มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ง่าย (Neinstein & Anderson, 1996)

ผลการศึกษาพบว่า ในกลุ่มตัวอย่างที่เคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว ($n = 12$) มากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 58) ยังมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์/โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (ตาราง 4) โดยที่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83) ยังคงมีเพศสัมพันธ์ในช่วง 1 ปี ที่ผ่านมา (ตาราง 5) ข้อมูลที่ได้บ่งชี้ว่า วัยรุ่นหญิงไม่รู้จักวิธีคุมกำเนิดที่ถูกต้อง และบางส่วนไม่ได้ปรึกษาบิดามารดา ผู้ปกครอง หรืออาจารย์ (ตาราง 3) เพราะกลัวถูกมองว่าประพฤติตนไม่ดี สอดคล้องกับรายงานการศึกษาของเบญจาและคณะ (2544) ที่พบว่า บิดามารดาส่วนใหญ่ไม่ได้สอนบุตรวัยรุ่นหญิงในเรื่องการป้องกันการตั้งครรภ์เพราะคิดว่าเป็นการชี้แนะให้บุตรมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งบุตรเองก็ไม่เคยปรึกษาปัญหาที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ หรือมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศให้เห็น การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ป้องกันทำให้เสี่ยงต่อการเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ในจำนวนผู้ที่มีเพศสัมพันธ์มีผู้เคยตั้งครรภ์จำนวน 1 ราย และยุติการตั้งครรภ์โดยวิธีทำแท้ง ซึ่งเป็นวิธีที่วัยรุ่นหญิงส่วนใหญ่ตัดสินใจใช้มากที่สุด (สุชาดา, 2541; สุวรรณ และ นงลักษณ์, 2544) ทำให้มีโอกาสเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายต่อชีวิตและสุขภาพได้ (ยุทธพงษ์ และนิรมล, 2541)

ข้อมูลครอบครัว ของกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 85.07 โดยเป็นครอบครัวเดี่ยวสมบูรณ์ (พ่อแม่ และบุตร) ร้อยละ 66.67 และครอบครัวเดี่ยวไม่สมบูรณ์ (พ่อ หรือแม่ และบุตร) ร้อยละ 18.40 (ตาราง 6) ซึ่งสูงกว่าการสำรวจของภทรา (2547) ที่พบว่า ลักษณะครอบครัวในภาคใต้เป็นครอบครัวเดี่ยวร้อยละ 59 ทั้งนี้เนื่องจากครอบครัวเป็นระบบเปิดทางสังคม และวัฒนธรรม (Minuchin, 1974 อ้างตาม อุมพร, 2541; Casey, 1996) มีวงจรการเปลี่ยนแปลงรูปแบบหมุนเวียนไปตามกาลเวลาและสภาพสังคม ผลที่ได้จากการศึกษาจึงมีความแตกต่างกัน รวมทั้งจังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งเป็นเมืองที่มีประชากรมากที่สุดในภาคใต้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2548) มีความเจริญทางด้านเทคโนโลยี และการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ครอบครัวเดี่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (จำนง และคณะ, 2543; เบญจา และคณะ, 2542) ในจำนวนครอบครัวเดี่ยวทั้งหมด เป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีโครงสร้างพื้นฐานที่ไม่สมบูรณ์ (มีเพียงพ่อ หรือแม่ และบุตร) สูงถึงร้อยละ 18.40 บ่งชี้ว่า ครอบครัวอาจทำหน้าที่ได้ไม่สมบูรณ์ (จรรยา, 2539)

บิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 34.14 และ 40.80 ตามลำดับ) ประกอบอาชีพปลูกข้าวทั่วไป และค้าขายมากที่สุด (ร้อยละ 31.47 และ 31.4 ตามลำดับ) (ตาราง 6) แต่รายได้ของครอบครัวส่วนใหญ่ (ร้อยละ 69.10) ยังคงเพียงพอกับค่าใช้จ่าย (ตาราง 7) การที่บิดามารดาต้องทำงานนอกบ้านทั้งสองคน เพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวให้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย อาจทำให้ความใกล้ชิดและการเอาใจใส่ดูแลของบิดามารดาที่มีต่อบุตรลดลง (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2537) นอกจากนี้ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 61.33) มีบิดาเป็นหัวหน้าครอบครัว เนื่องจากผู้ประกอบอาชีพหารายได้หลักให้แก่ครอบครัวเป็นบิดามากกว่ามารดา (ตาราง 6) สอดคล้องกับลักษณะครอบครัวไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่มีฝ่ายชายเป็นผู้ทำหน้าที่หารายได้หลักของครอบครัว จะได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำหรือหัวหน้าครอบครัวด้วย (รุจา, 2539)

อย่างไรก็ตามผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 68) มีสัมพันธภาพภายในครอบครัวที่รักใคร่สามัคคี ช่วยเหลือกัน และได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองแบบประชาธิปไตย (ตาราง 7) การมีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ย่อมจะมีผลทำให้บุตรวัยรุ่นมีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมได้ (นุชลดา, 2541; วันเพ็ญ, 2547)

จากลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว ได้แก่ การพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา การได้รับค่าใช้จ่ายจากครอบครัวที่เหมาะสม ครอบครัวมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีรูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีสัมพันธภาพในครอบครัวแบบรักใคร่สามัคคี และช่วยเหลือกันดี ทำให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งอยู่ในวัยเรียน ยังคงมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม กล่าวคือ ส่วนใหญ่ยังไม่มีคู่อุปถัมภ์ และเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป หรือเรื่องเพศ กลุ่มตัวอย่างยังคงเลือกที่จะปรึกษาปัญหากับบิดามารดาเป็นลำดับแรก ซึ่งให้เห็นว่า ลักษณะโครงสร้างครอบครัวที่ดีเป็นปัจจัยที่จะช่วยปกป้องมิให้วัยรุ่นหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ (จันทร์จิตา, 2547; รุจา, 2547)

โครงสร้างครอบครัว

การศึกษาโครงสร้างครอบครัวพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนค่าเฉลี่ยโครงสร้างครอบครัวโดยรวมเท่ากับ 4.20 จากคะแนนเต็ม 5 ซึ่งอยู่ในระดับดี (ตาราง 8) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาคะแนนค่าเฉลี่ยโครงสร้างครอบครัวรายด้านพบว่า ด้านที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ คือ ด้านโครงสร้างอำนาจ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 (ตาราง 8) สอดคล้องกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ส่วนใหญ่มีบิดาเป็นหัวหน้าครอบครัว (ตาราง 6) บางครั้งการใช้อำนาจของผู้นำครอบครัวอาจไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกภายในครอบครัวได้แสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่อง

ต่างๆ ภายในครอบครัวเท่าที่ควร (ตาราง 1 ภาคผนวก ก) สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยส่วนใหญ่ที่มีบิดาเป็นหัวหน้าครอบครัว เพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลบุตรให้อยู่ในกฎ หรือระเบียบวินัย และมีอำนาจในการตัดสินใจปัญหา หรือเรื่องต่างๆ ในครอบครัวมากกว่าสมาชิกคนอื่นๆ (นันทพันธ์, 2545)

ส่วนด้านที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุดของโครงสร้างครอบครัวคือ ด้านค่านิยมครอบครัว คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก (ตาราง 8) แสดงให้เห็นว่า การพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา และได้รับการปลูกฝังค่านิยมของครอบครัว ได้แก่ การให้ความสำคัญกับการศึกษา การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมของบุตร เช่น เป็นเด็กต้องเคารพ เชื่อฟังผู้ใหญ่ การดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัวทั้งในภาวะปกติ หรือเมื่อเจ็บป่วย (ตาราง 2 ภาคผนวก ก) ทำให้กลุ่มตัวอย่างรับรู้ถึงโครงสร้างค่านิยมของครอบครัวในระดับที่ดีมาก

นอกจากนี้ยังพบว่า ค่านิยมที่ครอบครัวให้ความสำคัญมากที่สุด คือ การศึกษาของบุตร มีคะแนนค่าเฉลี่ย 4.78 (ตาราง 2 ภาคผนวก ก) ซึ่งบ่งชี้ว่า บิดามารดาส่วนใหญ่ยังคงให้ความสำคัญกับการศึกษาของบุตรเป็นลำดับต้นๆ ส่วนค่านิยมที่มีคะแนนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บิดามารดา หรือญาติผู้ใหญ่แสดงพฤติกรรมที่ดีเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตร เช่น ไม่ดื่มเหล้า ไม่เที่ยวกลางคืน เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 4.07) บ่งชี้ว่า บิดามารดาหรือผู้ใหญ่ในครอบครัวส่วนหนึ่ง (ตาราง 2 ภาคผนวก ก) อาจไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตร

จากผลการศึกษาโครงสร้างครอบครัวดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ค่านิยมของครอบครัวกลุ่มตัวอย่างซึ่งส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ทำให้ได้รับการปลูกฝังค่านิยม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของสังคม โดยผ่านทางครอบครัวซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดที่สุดของบุตรตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งถึงวัยรุ่น การที่วัยรุ่นมีค่านิยมที่ดี ย่อมเป็นสิ่งสะท้อนถึงการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของวัยรุ่นได้ (รุจา, 2541; พรรณทิพย์, 2545)

หน้าที่ครอบครัว

จากผลการศึกษา เมื่อพิจารณาคะแนนของหน้าที่ครอบครัวพบว่า คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 จากคะแนนเต็ม 5 ซึ่งอยู่ในระดับดี (ตาราง 9) หน้าที่ที่สำคัญของครอบครัวโดยเฉพาะครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่นหญิงตอนต้นที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความสนใจต่อการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน และเริ่มแยกตัวเป็นอิสระจากครอบครัว นั่น คือ การให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศศึกษาแก่บุตรวัยรุ่นหญิง ในเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ การหลีกเลี่ยง หรือป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมตามวัย (ศิริธรรม, 2535; อุมภาพร, 2542; Ancheta, Hynes & Shrier, 2005) เมื่อเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยรายด้าน พบว่า ด้านที่ได้คะแนนค่าเฉลี่ยต่ำสุด (แต่ยังอยู่ในระดับดี) คือ ด้านการผลิต

สมาชิกใหม่ โดยมีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 (ตาราง 9) และเมื่อพิจารณารายช้อย่อย พบว่ามีข้อคำถามเกี่ยวกับ บิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ หรือผู้ปกครองในครอบครัว คิดว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่ควรกล่าวถึง มีคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ 3.31 (อยู่ในระดับปานกลาง) (ตาราง 4 ภาคผนวก ก) สอดคล้องกับความเชื่อและวัฒนธรรมของสังคมไทยที่มองเรื่องเพศเป็นเรื่องน่าอาย เป็นเรื่องเฉพาะผู้ใหญ่ รวมทั้งการมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้อง โดยคิดว่าการสอนหรือพูดคุยกับบุตรในเรื่องเพศจะเป็นการยุ่งหรือทำให้บุตรมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากยิ่งขึ้น จึงทำให้บิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ หรือผู้ปกครองในครอบครัวไม่ได้พูดคุย หรือให้ความรู้เรื่องเพศแก่บุตรเท่าที่ควร ผลที่ได้สอดคล้องกับการศึกษาของปิยวร (2546) และพรพิมล (2539) ที่พบว่า บิดามารดาบางรายไม่ยอมพูดคุยแนะนำเรื่องพฤติกรรมทางเพศแก่บุตร เนื่องจากกลัวบุตรจะรู้และทดลองทำ ซึ่งจะกลายเป็นการชี้โพรงให้กระรอก

สำหรับข้อมูลด้านการอบรมเลี้ยงดูซึ่งเป็นหน้าที่หนึ่งของครอบครัวพบว่า มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.30 ซึ่งอยู่ในระดับดี (ตาราง 9) บ่งชี้ว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังคงให้ความสำคัญต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นหญิง รวมถึงการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับบทบาทที่เหมาะสมในสังคม เช่น การคบเพื่อนต่างเพศ เป็นต้น เมื่อพิจารณารายช้อย่อย พบว่า บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีส่วนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรโดยมีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด (ตาราง 3 ภาคผนวก ก) สอดคล้องกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ตาราง 5) ที่พบว่า ส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพในครอบครัวแบบรักใคร่สามัคคี ช่วยเหลือกันดี และมีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูบุตร ทำให้บุตรรับรู้ถึงสัมพันธภาพในครอบครัวที่มีความรัก ความอบอุ่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการรับรู้ถึงการอบรมเลี้ยงดูที่ดี มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตย และสัมพันธภาพภายในครอบครัวที่มีความรักใคร่ ความอบอุ่น ทำให้บุตรวัยรุ่นหญิงมีพัฒนาการตามวัยที่ถูกต้องเหมาะสมและช่วยป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ (ปวีณา, 2541; พูนสุข, อนงค์นาฏ, เจตน์สันต์ และศรีภัทรา, 2541)

ผลการศึกษาสนับสนุนว่าการทำหน้าที่ครอบครัวในด้านต่างๆ รวมถึงการอบรมเลี้ยงดู การแสดงพฤติกรรมหรือเป็นแบบอย่างที่ดีของบิดามารดา และการมีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว ย่อมส่งผลให้บุตรวัยรุ่นหญิงมีความรัก ความอบอุ่น และผูกพันกับครอบครัว และแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ที่พบว่ากลุ่มนักศึกษาที่มีความรู้สึกผูกพันกับครอบครัวมากจะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับต่ำ (พิสมัย, 2543) และคล้ายคลึงกับการศึกษาของกุหลาบ, วิไล, ธีรพงษ์ และมนัส (2542) ที่พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ พฤติกรรมชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ผลการศึกษาจะอภิปรายตามลำดับดังนี้

พฤติกรรมชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์โดยรวมเท่ากับ 1.18 จากคะแนนเต็ม 5 ซึ่งอยู่ในระดับที่เสี่ยงน้อยมาก เมื่อพิจารณารายข้อย่อย พบว่า พฤติกรรมการอ่านหนังสือที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศมีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 1.32 แต่อยู่ในระดับที่เสี่ยงน้อยมาก (ตาราง 10) ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นหญิงตอนต้นซึ่งย่อมจะ อยากรู้ อยากเห็น (ทิพย์ภา, 2541) โดยเฉพาะในเรื่องเพศ ประกอบกับบิดามารดาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่ควรกล่าวถึง (ตาราง 4 ภาคผนวก ก) และไม่ได้พูดคุยกับบุตรวัยรุ่นเท่าที่ควร จึงส่งผลให้บุตรวัยรุ่นหญิงหันไปหาแหล่งความรู้นอกครอบครัวที่อาจไม่ถูกต้องเหมาะสมได้ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 27.47 มีพฤติกรรมการดูภาพยนตร์ วิดิทัศน์ อินเทอร์เน็ต ที่กระตุ้นอารมณ์ทางเพศ ร้อยละ 22.13 มีพฤติกรรมการถูกเนื้อต้องตัวระหว่างชายหญิงในเชิงชู้สาว และร้อยละ 13.07 มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (ตาราง 6 ภาคผนวก ก) ข้อมูลดังกล่าวบ่งชี้ได้ว่าครอบครัวควรได้รับการส่งเสริมให้ตระหนักในการทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นหญิงตอนต้น รวมทั้งคอยดูแลให้คำปรึกษาแก่บุตรอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ปลอดภัยต่อไป (รุจา, 2547; จันทน์จิตตา, 2547)

อย่างไรก็ตามผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยด้านพฤติกรรมไปที่สถานเริงรมย์มีค่าต่ำสุด เท่ากับ 1.08 (ตาราง 10) คือ มีเพียงร้อยละ 10 ที่มีพฤติกรรมด้านนี้ (ตาราง 6 ภาคผนวก ก) ซึ่งต่ำกว่าการศึกษาของสุปรียา (2544) ที่พบว่า ร้อยละ 38.20 ของวัยรุ่นทั้งหญิงและชายที่อยู่ในระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ มีพฤติกรรมการไปที่สถานเริงรมย์ การพักอาศัยอยู่กับครอบครัว และได้รับการอบรมเลี้ยงดู ปลูกฝังค่านิยม ทักษะที่ดี รวมทั้งบิดามารดาส่วนใหญ่ยังคงทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี อาจเป็นปัจจัยปกป้องที่ช่วยยับยั้งพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยเฉพาะพฤติกรรมชักนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ของบุตรวัยรุ่นหญิงตอนต้นได้

พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยโดยรวมเท่ากับ 2.76 จากคะแนนเต็ม 5 ซึ่งอยู่ในระดับที่เสี่ยงปานกลาง (ตาราง 11) โดยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ป้องกันการตั้งครรภ์/โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.04 สอดคล้องกับข้อมูลหน้าที่ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างที่พบว่า บิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างบางส่วน คิดว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ไม่ควรกล่าวถึง และไม่ได้พูดคุยให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่บุตรวัยรุ่นหญิง เช่น การมีประจำเดือน การป้องกันการตั้ง

ครรรค์ เป็นต้น (ตาราง 4 ภาคผนวก ก) นอกจากนี้การที่สังคมไทยมีค่านิยมว่า การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสเป็นสิ่งไม่ดี อาจทำให้วัยรุ่นหญิงซึ่งเคยมีเพศสัมพันธ์แล้วไม่กล้าไปรับบริการคุมกำเนิด หรือซื้อถุงยางอนามัย (นันทพันธ์, 2545; สุวิทนา, 2543) อย่างไรก็ตามผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 3.20 ที่ยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ (ตาราง 9) ซึ่งจากการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า มีการศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นหญิงตอนต้นค่อนข้างน้อยมาก ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบการศึกษาการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในกลุ่มอื่นๆ ข้อมูลที่ได้จึงต่ำกว่า ดังเช่นการศึกษาของสุปรียา (2544) ที่พบว่า นักเรียนอาชีวะหญิงในจังหวัดตรังเคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 9.40 การศึกษาของอนงค์ (2544) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จังหวัดขอนแก่น พบว่า วัยรุ่นเคยมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 27.80 และการศึกษาของประชัน (2546) ที่ศึกษาในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายของจังหวัดเชียงราย พบว่านักเรียนทั้งชายและหญิงเคยมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 25 ทั้งนี้อาจเนื่องจากอายุของวัยรุ่น การพักอยู่อาศัยกับบิดามารดาหรือหอพัก รวมทั้งสภาพสังคม เศรษฐกิจ ในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้าง หน้าทีครอบคร้ว และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

จากสมมติฐานการวิจัย โครงสร้าง หน้าทีครอบคร้วมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างและหน้าทีครอบคร้ว มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = -0.38$ และ -0.40 ตามลำดับ, $p < 0.01$) แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างหน้าทีที่ดี หรือเหมาะสม จะเป็นปัจจัยปกป้องให้บุตรวัยรุ่นหญิงมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่เสี่ยงน้อย โครงสร้างครอบคร้วที่ดียอมทำให้บุคคลในครอบคร้วปฏิบัติหน้าทีได้อย่างเหมาะสม (รุจา, 2541; อุมาร, 2544; Friedman, 1998) โครงสร้างและหน้าทีครอบคร้วที่ดี ได้แก่ ครอบคร้วที่มีการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันโดยใช้เหตุผล ค่านิยมของครอบคร้วที่เน้นเรื่องการศึกษา การประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีของบิดามารดา หรือผู้ใหญ่ในครอบคร้ว การทำหน้าทีให้ความรัก ความเอาใจใส่อบรมสั่งสอนบุตร รวมทั้งการสอนหรือให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่บุตรวัยรุ่นหญิงนั้น หากครอบคร้วได้ตระหนักและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สม่่าสมอย่อมมีผลช่วยปกป้องให้บุตรวัยรุ่นสามารถหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ (จันทักิตา, 2547; รุจา, 2547; ลัดดา, 2547; Meschke, Bartholomae & Zentall, 2000; Santrock, 2004)

ส่วนความสัมพันธ์ในระดับปานกลางนั้น อธิบายได้ว่า พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงตอนต้นนั้นยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอีกหลายปัจจัย เช่น ปัจจัยทางด้านร่างกายจิตใจ อารมณ์และสังคมของวัยรุ่น(สาวิตรี, อุไรวรรณ, นิสานต์ และอนินชา, 2545; อนงค์, 2544) ซึ่งพบว่าวัยรุ่นจะมี

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมากขึ้นตามอายุของวัยรุ่น, ความฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่นที่อยู่ในระดับต่ำ มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูง (บัวทิพย์, 2545) การรับรู้ภาวะเสี่ยงมีผลต่อระดับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น (สุภาภรณ์, 2547) ปัจจัยทางสังคมและสภาพแวดล้อม เช่น เพื่อนและคู่อริ วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์จะมีเพื่อนที่มีประสบการณ์ทางเพศมาก่อน (ประชัน, 2546) ความเชื่อ ค่านิยม การรักนวลสงวนตัวมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ (กาญจนา, 2541; สิริวรรณ, สุสัณหา และนันทพร, 2548) สิ่งแวดล้อมที่มีสถานบันเทิง ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสูง (จันทน์ข, 2539; ปวีณา, 2541) เป็นต้น อย่างไรก็ตามแม้ครอบครัวจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในระดับปานกลาง แต่ครอบครัวยังคงเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญและใกล้ชิดที่สุดของวัยรุ่น เป็นหน่วยที่ให้การอบรมเลี้ยงดู และคุ้มครองป้องกันวัยรุ่นได้ (Podhisita, Peter & Varangrat, 2004) พยาบาลหรือนุเคราะห์สาธารณสุขควรสนับสนุนให้ครอบครัวได้ทำหน้าที่ชี้แนะหรืออบรมบุตรวัยรุ่นหญิงได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถส่วนบุคคล ให้สามารถหลีกเลี่ยง หรือป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้อย่างเหมาะสม และเกิดความภาคภูมิใจในการเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญ มีคุณค่าของครอบครัว สังคม ประเทศชาติ และเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีต่อไปในอนาคต